

Oponentský posudek na disertační práci Mgr. Adriany Kábové

Název práce: **Kidnapping Otherness. Tourism, Imaginaries and Rumor in Eastern Indonesia**

Autorka posudku: Doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D.

V Praze, 15. 6. 2019

Předkládaná práce je zjevně výsledkem dlouhodobého studia a výzkumu. Autorka uvádí, že se tématu věnovala již v diplomové práci, nyní je rozšiřuje a nahlíží z dalšího analytického pohledu. Tématem jsou figurace jinakosti a jejího vnímání v perspektivě vzájemnosti a vztahů mezi obyvateli vybrané lokality ve východní Indonésii (Západní Sumba) a turisty, kteří sem přijíždějí. Není to však pojato jen takto jednoduše, jako „obraz sociální reality“. Klíčovým zaměřením práce je právě prolínání a vzájemné ovlivňování mezi tzv. realitou a legendou, tj. konstruovanou představou, která je diskursivní podstaty a která realitu spoluutváří. Ústředním konceptem, který výzkum rámuje, je koncept *penjamun* – „lupič“ (?) a jeho figurace v sumbaských pověstech, vyprávěních a lidových mýtech. Autorka zkoumá, kdo je (či může být) tímto pojmenováním Sumbany označován, jaké charakteristiky tento obraz vykazuje, při jakých sociálních interakcích se objevuje a jaké má či může mít praktické důsledky.

Autorka sama označuje svou práci jako případovou studii – můžeme dodat, že jde o jednopřípadovou interpretativní studii, která vychází jednak ze zkoumání textových materiálů, jednak – a především – z vlastního, původního terénního výzkumu. Ten je postaven na neformálních rozhovorech (v závěrečné tabulce je uvedeno 30 účastníků/účastnic výzkumu) a zúčastněném pozorování. Práce je metodologicky dobře zvládnutá, oceňuji také, že autorka věnuje náležitou pozornost i reflexi vlastní lokace jako výzkumnice z několika úhlů pohledu (antropoložka a její jazykové vybavení, cizinka, žena, atd.).

Teoretická východiska práce jsou konstruktivistická, autorka vnímá obrazy jinakosti jako konstrukty, vypovídající především o svých tvůrcích (viz např. v Závěru práce nebo odkazy na E. Saida). Je tedy zjevně – vedle široké škály antropologických zdrojů – dobře obeznámena i s postkoloniálními studii. Text je navíc vynikající ukázkou nenásilného, smysluplného a účelného propojování teorie a zkoumaného materiálu, což z něj vytváří logicky strukturovaný a koherentní celek.

Na vymezeném tématu považuji za aktuální a cenné, že optika je vedena z pohledu Sumbanů. Přitom tu nejde pouze o to, jak vnímají cizince, otázka je postavena teoreticky – jak vnímají

jinakost a její negativní obraz *penjamun*. Velmi zajímavé pro mě byly ty části textu, kde se jinakost a její projekce obracejí nejen směrem vnějším (cizinci), ale i případně dovnitř vlastní komunity (např. na str. 102 o stigmatizování lidí s mentálním postižením – mimochodem a na okraj, „mentally ill“ bych nepovažovala za korektní označení). Tato heterogenost obou komunit, sumbaské i ne-sumbaské, je opakovaně zdůrazňována. Domnívám, že v tomto směru práce otevřela další, zatím ne zcela využitý prostor, kudy by se mohl ubírat další a hlubší výzkum. Míním tím nerovnosti a marginalizace uvnitř sumbaské komunity (nebo komunit?), mocenské vztahy a v jejich kontextu také genderové hledisko, které zatím zůstalo stranou.

Celkové hodnocení: Předkládaná práce je vyspělým akademickým textem, který svědčí o poctivé výzkumné práci, o autorčině schopnosti kritického úsudku i o dobré schopnosti formulační a vyjadřovací. Je podložena úctyhodným počtem zdrojů, z nichž vyplývá i autorčina nadprůměrná znalost cizích jazyků. **S potěšením ji doporučuji k obhajobě.**